Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle: HE 139/2026 vp

Viestintäverkkojen kattavuus ja kuuluvuus liittyen vaaratiedotejärjestelmään

Hallintovaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asiassa. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lakia vaaratiedotteesta (466/2012) on ehdotettu muutettavaksi siten, että jatkossa vaaratiedotteet voitaisiin välittää teleyritysten matkaviestinverkkojen kautta Cell Broadcast- eli solulähetysjärjestelmällä myös matkapuhelimiin. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää muutoksia perusteltuina ja näkee, että Cell Broadcast täydentää keskeisellä tavalla Suomen monikanavaista vaaratiedotejärjestelmää, jolla pyritään tavoittamaan varoitettava väestönosa mahdollisimman kattavasti.

Vaaratiedote annetaan tällä hetkellä aina radiossa ja sen lisäksi myös televisiossa, jos vaaratiedotteen antava taho niin päättää. EU:n teledirektiivin (EU) 2018/1972 110 artiklan täytäntöönpanon yhteydessä vaaratiedottamiskanavia täydennettiin mobiilin vaaratiedottamisen sääntelyratkaisulla eli 112 Suomi-sovelluksella vuodesta 2022 lähtien. Laki vaaratiedotteesta sekä laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) päivitettiin tuolloin vastaamaan kyseisen direktiivin vaatimuksia. Näiden lisäksi vaaratiedote julkaistaan teksti-TV:n sivulla 112, YLE-palvelusovelluksessa sekä sivustoilla pelastustoimi.fi, yle.fi ja 112.fi. Edellä mainittujen lisäksi väestön varoittamiseen on käytössä kiinteä väestönhälytinjärjestelmä ja kaiutinautoja.

Vaaratiedotejärjestelmää on arvioitu ja nähty tarpeelliseksi järjestelmän kehittäminen ja päivittäminen vastaamaan muun muassa kuluttajakäyttäytymisen muutosta. Sisäministeriölle on myönnetty vuonna 2025 määräraha vaaratiedotejärjestelmän kehittämiseen. Cell Broadcast on yleistynyt käytetyimmäksi varoitusmenetelmäksi EU-maissa ja se on katsottu tarkoituksenmukaisimmaksi ratkaisuksi myös Suomessa täydentämään nykyisiä järjestelmiä.

Cell Broadcast -teknologiassa viestin kohteeksi valitaan tietyt matkaviestinverkon tukiasemat, jotka toimittavat viestin edelleen kaikkiin kuuluvuusalueellaan oleviin puhelimiin. Cell Broadcastin yksi suurimmista eduista on, että sen aktivoiminen ei vaadi valtaosalta käyttäjistä toimenpiteitä, jolloin väestökattavuus on automaattisesti suurempi kuin muilla vaaratiedotekanavilla. Cell Broadcast -järjestelmä toimii minkä tahansa teleyrityksen verkon alueella, eli vaikka oman teleyrityksen verkkoa ei olisi saatavilla hätäpuhelu tai Cell broadcast -järjestelmästä lähtevä viesti toimii muiden saatavilla olevien matkaviestinverkkojen avulla. Viesti tulee myös perille, vaikka puhelimessa ei olisi kiinnitetty SIM-korttia. Viesti ei välity matkapuhelimeen, joka ei ole tukiaseman kuuluvuusalueella, jonka vuoksi järjestelmän monikanavaisuutta on tärkeää jatkossakin ylläpitää. Esimerkiksi televisio- ja radioverkkojen maantieteellinen kattavuus on Suomessa korkea.

LVM on pyrkinyt tukemaan sisäministeriötä Cell Broadcast -hankkeen etenemisessä ja pitää tärkeänä, että vaaratiedottamisjärjestelmää kehitetään ja ylläpidetään edelleen erityisesti ottaen huomioon muuttuva turvallisuusympäristö ja väestön tavoitettavuus sekä eri teknologioiden hyödyntäminen kehittämistyössä.